Anul al 58-lea

8 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

8 Pagini

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 39 Miercuri 12 Februarie 1941 C I

BIBLIOTECA UNIV. SIBIIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

NĂZUINȚA PERMANENTĂ: ROMÂNIZAREA

Consiliul economic al guvernului, prin comunicatul publicat Sâmbătă, anunță că s'au stabilit măsurile ce se vor aplica pentru românizarea vieții economice, prin introducerea elementului românesc în întreprinderile industriale și comerciale, prin înlăturarea intermediarilor și prin pregătirea elementului românesc pentru îndeletnicirile economice.

Toți cei cari, ca noi, luptă pentru realizarea acestei năzuinți românești, care în nici un caz și în nici un fel nu mai poate fi nesocotită vreodată ,așteptăm punerea în practică a măsurilor anunțate și traducerea în realități concrete a principiilor permanente referitoare la românizarea vieții economice.

Constanți pe linia noastră de conduită dorim să se procedeze la înfăptuiri cu gospodărească prudență, călăuzindu-ne de un larg spirit de cumințenie și de prevedere.

In domeniul atât de complex al economiei naționale, graba nu e constructivă și mai ales acum se cere o evoluție metodică, sistematizată, spre a face un lucru temeinic, definitiv.

Trebue să acționăm în așa fel ca mașinăria complicată a economiei naționale să nu se oprească nici o clipă, dimpotrivă să luptăm pentru intensificarea muncii și a producției. Orice minte pozitivă își va da seama de adevărul indiscutabil pe care îl conține nevoia de a adopta această atitudine, adâncind înțelesul pe care îl au cifrele în studierea ori cărei probleme.

Numai un capitol să cităm: industria mare de transformare (alimentară, textilă, metalurgică, chimică, pielărie, lemn, hârtie etc.) reprezintă 3695 de întreprinderi (la 1 Ianuarie 1940) cu peste 52 miliarde lei capital, care consumă materii prime în valoare de peste 40 miliarde lei, care au o producție de peste 76 miliarde lei, care întrebuințează combustibil de peste 3 miliarde lei și care dă de lucru la 304.470 de oameni din cari 38.391 personal tehnic și administrativ, însumând la salarii în total lei 9.416.297.000 pe an.

Nevoia românizării se impune de la sine când știm că, în urmă cu 3—4 ani, românii nu aveau de cât 1 miliard 600 milioane lei din capitalul întreprinderilor industriale, iar din 258.000 de funcționari particulari (în industrie, comerț, bănci etc.) numai 39 mii erau fiii poporului român; dar transformarea trebue făcută cu grija permanentă de a nu întrerupe producția de care depinde totul : veniturile statului, salariile funcționarilor, aprovizionarea oștirii și a populației, etc.

In ce privește interesele statului — ale cărui nevoi imense la cunoaștem cu toții — tot cifrele ne arată în mod concludent nevoia ca viața economică să-și urmeze ritmul normal socotind după datele oficiale că la zahăr 49.3% din preț sunt impozite și taxe, la lemn 20%, la lampant 35.53% din preț, la fire de bumbac 13.50%, la făina de grâu 23%, la săpunul de rufe 21%, plus transportul care înseamnă între 3—29% din preț. După datele oficiale ale Camerei de comerț din Constanța la toate articolele de mai sus 60% din preț reprezintă impozite și taxe.

Se pot îmbina armonios interesele statului și ale economiei naționale cu năzuința permanentă referitoare la românizare, procedându-se cu tactul care nu esclude hotărârea și dârzenia pe cari dacă le-ar fi aplicat dirigiuitorii când noi stărulam mereu pe această cale și dacă ar fi înțeles imperativul vremii multe din întreprinderile neromânești, alta ar fi fost situația astăzi.

Nu e prea târziu nici acum; totul depinde de priceperea, cumințenia și prevederea celor puși să îndrumeze detaliile vieții noastre economice.

D. WILLKIE A SOSIT LA NEW-YORK

DECLARAȚII DESPRE VIZITA LA LONDRA

New York, 9 (Rador). —Corespondentul agenției Havas anunță că Duminică la ora 8 și 5, (ora americană), a amerizat la New York hidroavionul „Dixie Clipper", pe bordul căruia a sosit de la Londra d. Wendell Willkie, fost candidat republican la alegerile pentru președinția Statelor Unite.

D-lui Willkie nu i s'a făcut o primire oficială, însă d-sa a fost întâmpinat de numeroși ziariști, fotografi și reporteri ai posturilor de radiodifuziune.

In declarațiile făcute în fața microfonului, pentru jurnalul vorbit, d. Willkie a spus că se simte foarte fericit că s'a înapoiat în țară. D-sa a adăogat că vizita la Londra a făcut-o din propriul său îndemn și că nu a avut în Anglia nicio însărcinare oficială.

Insfârșit, d. Willkie a arătat cum a fost primit în Anglia de personalitățile cu care a avut întrevederi.

MAREȘALUL PETAIN VA CONDUCE CRUCEA ROȘIE FRANCEZĂ

Vichy, 9 (Rador). — Mareșal Petain va cârmui de azi înainte soarta tuturor societăților franceze de Cruce Roșie, întrunite într'o singură asociație.

El a acceptat președinția de onoare a acestei societăți care va purta numele de Crucea Roșie franceză.

Mareșalul Petain a numit consiliul de administrație al Crucii Roșii franceze, care se compune din următoarele personalități: dr. Bazy, chirurg al spitalelor, contele Clauzel, ambasador al Franței, profesorul Valery Radot, academician și medic, della Rocca, ambasador al Franței, Roussellier, consilier și generalul Verdier.

Depozit de arme la Casa studențească

DEMISIA D-LUI FLANDIN, MINISTRUL DE EXTERNE AL FRANȚEI

SCRISOAREA ADRESATĂ MAREȘALULUI PETAIN

Vichy, 9 (Rador). — D. Flandin, care a demisionat din postul de ministru al afacerilor străine, a trimes mareșalului Petain o scrisoare în care amintește împrejurările ce au prezidat la numirea sa ca ministru de externe.

D. Flandin arată apoi că s'a consacrat misiunei ce a primit chiar din partea mareșalului Petain, adică de a duce o politică de colaborare bazată pe respectarea convenției de armistițiu, cu demnitate și onoare. „Nu a depins de mine ca eu să pot continua această politică, fapt pe care l-am putut constata din diferite împrejurări, de aceea vă rog să acceptați demisia mea. Sper că acest gest va fi înțeles și interpretat de toți francezii ca o expresie a datoriei ce ne revine tuturor de a lupta pentru salvarea Patriei. și că el va ușura greaua misiune pe care o aveți de a ține pe toți uniți în jurul dv".

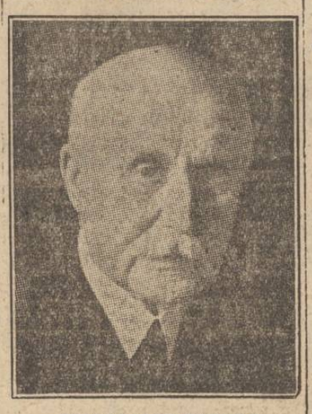

MAREȘALUL PETAIN
șeful statului francez

*

Vichy, 9 (Rador). — Agenția Havas transmite:

D. Flandin, care a răspuns la apelul mareșalului Petain atunci când acesta, într'un moment delicat, îi ceruse colaborarea, a crezut că este de a sa datorie să pună portofoliul său la dispoziția șefului guvernului.

D. FLANDIN
fostul ministru de externe

Acest gest va da posibilitate marelui ostaș, care singur are responsabilitatea îndrumării destinelor Franței, să ia, în deplină libertate, măsurile pe cari le impune situația actuală.

Conversațiile pe cari amiralul Darlan le-a avut la Paris și cari urmau după întrevederea de la La Ferte, au dat politicii de la Montoire o nouă actualitate.

Este probabil că această situație va duce la luarea unor grabnice decisiuni. D. Flandin nu a voit ca mareșalul Petain să trebue, în actualele împrejurări, să țină seama de considerațiuni de persoană.

Șeful guvernului i-a mulțumit călduros pentru gestul său.

RASPUNSUL MAREȘALULUI PETAIN

Vichy, 9 (Rador). — *Răspunzând la scrisoarea prin care d. Flandin își prezenta demisia, mareșalul Pétain i-a trimis următoarea scrisoare :*

Scumpul meu președinte,

Mi-ați remis demisia d-voastră din fruntea ministerului afacerilor străine.

Acceptându-o, țin să vă mulțumesc pentru tot devotamentul și toată lealitatea de care ați dat dovadă în acest post dificil, pe care nu l-ați voit și unde vă chemase numai încrederea mea, la 14 Decembrie.

Părăsind guvernul, vă sacrificați pentru Franța. Gestul d-voastră de nobilă desinteresare va fi înțeles și apreciat".

AMIRALUL DARLAN A FOST NUMIT MINISTRU DE EXTERNE ȘI VICE-PREȘEDINTE AL CONSILIULUI DE MINIȘTRI

Vichy, 9 (Rador). — Mareșalul Petain a numit pe amiralul Darlan ministru al afacerilor străine și vice-președinte al consiliului de miniștri.

Amiralul Darlan păstrează și departamentul marinei de război.

PERSONALITATEA NOULUI MINISTRU

Vichy, 9 (Rador). — *Agenția „Havas" transmite:*

Numind pe amiralul Darlan ca vice-președinte al consiliului de miniștri și menținându-l în funcțiunile sale de ministru al marinei și comandant suprem al forțelor maritime franceze, mareșalul Petain a confirmat oficial o stare de fapt ce exista de mai multe săptămâni, întrucât amiralul Darlan a prezidat reuniunile cabinetului începând cu a doua jumătate a lunii Decembrie.

Chiar de atunci a fost însărcinat de mareșalul Petain cu mai multe misiuni importante cari l-au desemnat în mod special pentru sarcina pe care o va avea de aci înainte, ca ministru al afacerilor străine, în conformitate cu directivele mareșalului Petain.

Alegerea mareșalului se oprește astfel asupra unei puternice personalități ale cărui eminente servici aduse țării le-a putut aprecia și care s'a afirmat atât prin strălucitele sale calități ca șef militar cât și prin talentele sale de organizator și prin desăvârșita cunoaștere a realităților și oamenilor.

AMIRALUL DARLAN
noul ministru de externe

NOUL GUVERN FRANCEZ VA FI FORMAT DIN FUNCȚIONARI DE CARIERĂ

Vichy, 9 (Rador). — Corespondentul agenției DNB anunță:

In ce privește schimbările din guvern, așteptate pentru Luni sau Marți , se declară că, în afară de amiralul Darlan, generalul Huntziger, și poate d. Barthelemy, recent numit ministru al justiției, toți ceilalți membri ai guvernului francez vor fi înlocuiți.

Se spune că noul guvern va avea caracterul unui guvern format din funcționari de carieră.

DE CE A REFUZAT SĂ INTRE IN GUVERN D. LAVAL

Vichy, 9 (Rador). —Corespondentul agenției „Stefani" transmite :

D. Laval a explicat refuzul său de a participa la guvern în calitate de ministru de stat spunând că urmărea să fie numit ministru de interne .

COMUNICAT ASUPRA SITUAȚIEI INTERNE

ALȚI REBELI ARESTAȚI

In ultimele 24 de ore, a fost liniște pe întreg teritoriul țării.

Descinderile și percheziațiile efectuate de autorități până în seara de 8 Februarie 1941 au dat rezultatele următoare:

IN CAPITALA: 3194 persoane arestate, dintre care 779 au fost puse în libertate.

IN PROVINCIE: 3.878 persoane arestate și aflate în curs de cercetare.

Printre persoanele arestate se menționează:

Chifor Gh. muncitor, șef de rebeli.

Dr. Chiriceanu Dan, subdirector la dir. medicală c.f.r. și dr. Dan Crivăț, director la Liga națională contra tuberculozei, ambii ofițeri de rezervă și prezentați de bună voie.

Ferdinanciuc N., ucigaș a 2 comisari de poliție.

Preotul Ion Grutu, Dăești-Argeș.

Preotul Petcu Pavel, Urși-Argeș.

Student V. Gheorghiu, Timișoara.

Ponciulescu N., funcționar p. t. t. Timișoara.

Ciulei Petru, Lugoj.

La Ploești, au fost arestați 18 elevi de liceu din clasele VII-a și VIII-a, printre cari se află și un student, pentru că s'au întrunit fără autorizație.

CONDAMNAREA ATENTATORILOR DELA LOCUINȚA D-LUI COL. OREZEANU

Tribunalul militar al Capitalei a dat sentința în procesul celor 13 rebeli, cari au atacat casa d-lui col. Orezeanu :

Dr. Ilie Niculescu, 7 ani muncă silnică și 5 ani degradare civică, pentru crimă de violare de domiciliu.

Nicu Alexandru, Picoveschi Camil, Chiriac Anatol, Tărăbuță Ioan, Crișan Augustin, Teodorescu A. Corneliu și Cristescu Nicolae, câte 6 ani muncă silnică și 3 ani degradare civică pentru aceiași infracțiune.

Doilat Teodor, Iosifescu Ioan, Parnaschi Leonida, Pop Grigore și Cojocaru Stelian, câte 5 ani muncă silnică și 3 ani degradare civică.

Alarmă aeriană la Londra

Amsterdam 9 (Rador). — Corespondentul Agenției D. N. B. transmite:

Postul de radio Londra anunță că în capitala Angliei s'a dat alarma aeriană în cursul după amiezii de Duminică.

IN TIMPUL REBELIUNII DELA 21-23 IANUARIE

Un autobuz al S. T. B. ars pe șos. Bonaparte

INDRUMĂRI PENTRU CORPUL DIDACTIC ȘI TINERET

Declarațiile făcute la Iași de d. general Radu Rosetti, ministrul educației naționale

Iași, 9 Februarie

Azi dim., a sosit în localitate d. general Radu Rosetti, ministrul educației naționale.

In gară, a fost întâmpinat de d-nii: prof. M. David, rectorul Universității Mihăilene, prof. Cristea Otin, rectorul politechnicii „Gh. Asachi"; prof. dr. Alex. Moruzzi, inspector general secundar Mihail Costăchescu, numeroși profesori universitari și un mare număr de intelectuali ai Iașilor.

După ce d. ministru a luat ceaiul la d. prof. dr. Alex. Moruzzi, s'a îndreptat către catedrala metropolitană, unde a avut o scurtă convorbire cu I. P. S. mitropolit Irineu Mihălcescu.

VIZITA LA LICEUL NAȚIONAL

De aci, d. ministru a plecat la liceul național, fost Academia Mihăileană, al cărei elev a fost.

Aci, d-sa a fost întâmpinat de d. prof. Iulian Rick, directorul școalei, întregul corp profesoral, elevi și numeroși absolvenți.

D. director RICK a rostit o cuvântarea, urând bun venit d-lui ministru și aducând mulțumirile sale și ale corpului didactic, pentru cinstea deosebită ce o face așezământului.

A răspuns d. ministru RADU ROSETTI, spunând : Este pentru mine nu o mică bucurie de a mă regăsi, după 45 ani, între zidurile acestei instituții vechi și foarte însemnată de cultură, care este Academia Mihăileană. In special, mă adresez elevilor acestei școli și rog ca predecesor al lor pe băncile liceului, ca cei cari, la rândul lor vor ocupa funcțiuni înalte, conducând destinele acestui neam, să se pregătească, cu toată nădejdea și seriozitatea, pentru rolul pe care-l vor avea de îndeplinit.

Pentru aceasta trebue ca elevii să îndeplinească două lucruri : în primul rând, să învețe carte, căci fără de ea nimic nu este posibil, apoi să-și oțelească sufletele, căci numai cu oameni hotărîți se poate duce neamul românesc pe calea ce trebue s'o urmeze.

Nimic nu se poate face dacă nu sunteți cu toții uniți în cuget.

In sunetele marșului „România Mare", d. general Rosetti a părăsit liceul.

LA UNIVERSITATE

De aci, d-sa s'a îndreptat către universitate, unde a fost întâmpinat, în aulă, de toți profesorii universitari, inspectorii școlari și numeroși membri ai corpului didactic secundar.

D. rector DAVID a rostit o scurtă cuvântare, urând bun sosit d-lui ministru Radu Rosetti.

D. prof. CRISTEA OTIN, rectorul politehnicei, și-a exprimat mulțumirea pentru cinstea pe care d. ministru Radu Rosetti o face Iașilor, prin vizita d-sale.

CUVÂNTAREA D-LUI MINISTRU

D. ministru ROSETTI a răspuns următoarele:

Mulțumesc pentru cuvintele de bun venit ce mi le-ați adresat.

Acum, să-mi dați voie să vă lămuresc pricinile venirii mele în mijlocul dv.

Sunt foarte mulțumit că mă găsesc în Iași. Părinții mei s'au născut și au trăit aci. In Iași, eu însumi mi-am făcut o parte din studii. In fine, tot aci am stat în timpul războiului, fiind bolnav de tifos exantematic.

Generalul Antonescu, conducătorul statului, după ce a sdrobit rebeliunea ce amenința însăși interesele superioare ale statului, a format un nou guvern între membrii căruia am cinstea să mă număr.

Menirea acestui guvern este, în prima linie, de a readuce liniștea și mai ales liniștea în suflete. Aceasta nu poate fi realizată însă decât concomitent cu realizarea ordinei. Vă mărturisesc că nu suntem animați de vreun sentiment de răzbunare nici unul din membrii actualului guvern.

In nebunia care a cuprins pe foarte mulți, a fost târîtă și tinerimea școlară de toate gradele. Vina cea mare o poartă părinții elevilor, cari nu și-au făcut datoria. De asta sunteți vinovați și dv. corpul profesoral, unii, pentrucă au îndemnat la această manifestare tineretul școlar, iar alții pentrucă n'au avut grijă să-i opună o rezistență pasivă. Am pilde de licee de fete, conduse de doamne, care n'au lăsat să se bolșevizeze școlile lor. Regret că pildele acestea n'au fost mai numeroase.

Dacă orice îndemn la răscoală este o crimă, nepăsarea manifestată față de mișcările studențimii și ale elevilor este o crimă și mai mare, pentrucă seamănă în sufletele lor sămânța, care se va desvolta apoi odată cu generațiile chemate să conducă statul acesta.

RECOMANDARI PENTRU CORPUL DIDACTIC

Vă cer tot concursul pentru opera de înlăturare a neghinei. Vă fac pentru aceasta următoarele recomandări:

In primul rând, ceeace cere generalul Antonescu și eu este omenie, tact și dragoste.

In al doilea rând vă cer: hotărîre, fermitate și conștiența răspunderii pe care o avem.

ELEVII SA FIE CONTINUU OCUPAȚI

In al treilea rând, pentru a aduce liniștea și pentrucă școalele, în momentul de față sunt într'o stare deficitară față de programele lor, vă rog să vă ocupați cât mai mult de tineretul școlar, să le dați acasă multe lucrări scrise ca elevii să nu aibă timp să se apuce de altceva, — evident, după starea de capacitate, inteligență și după posibilitățile lor.

Continuare in pagina 3-a

BULETIN ARHEOLOGIC ȘI NUMISMATIC

MONUMENTE MEDIEVALE ROMÂNEȘTI

VECHI PIETRE DE MORMÂNT

de CONST. MOISIL

In necropola bisericii Domnești din Curtea de Argeș s'a găsit, aproape de mormântul ctitorului Radu I Basarab, o piatră funerară ce s'a crezut că provine dela acest mormânt domnesc.

Ea reprezintă pe față un pom stilizat având drept corolă o rozetă de arabescuri; iar pe laturile longitudinale ornamente formate din câte 5 frunze de palmier așezate una lângă alta (Fig. 1-2).

Fig. 1. — Piatra de mormânt a lui Radu Negru. (Fața)

Nu se observă nici o urmă de inscripție.

Ornamentele acestei pietre contrastează în mod izbitor atât cu costumul și podoabele Domnului din acest mormânt, cât și cu celelalte pietre de mormânt din necropolă.

In adevăr ornamentele pietrei menționate prezintă un caracter vădit oriental, pe câtă vreme costumul și podoabele din mormânt sunt de factură occidentală. De altă parte celelalte pietre funerare din necropolă au ornamente heraldice și inscripții, cum este, de pildă, piatra de pe mormântul lui Voislav, un fiu al lui Alexandru Basarab, care reprezintă o stemă și are o inscripție în limba slavă.

Nu se putea ca piatra de mormânt a lui Radu I Basarab să fi fost lipsită de motive heraldice, dacă ținem seamă că acest Domn obișnuia să se prezinte, cât timp a trăit, ca un cavaler feudal — sub acest aspect îl înfățișează o pictură din biserică și o serie de monete de argint — iar la moarte a fost îngropat în costum de senior occidental.

De asemenea nu se putea ca piatra de pe mormântul lui să nu aibă inscripție, căci aceasta este condiția esențială a monumentelor de acest gen.

Cred prin urmare, că piatra de mai sus nu provine dela mormântul lui Radu I și că în orice caz este mult posterioară morții lui. Chiar dacă a fost pusă pe mormântul lui aceasta s'a petrecut după ce prima piatră fune-

(Continuare in pagina 2-a)